Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	20 oktober 2026
Portefeuille(s)	Digitale Zaken
Portefeuillehouder(s):	Melanie van der Horst
Behandeld door	Directie Digitale Strategie en Informatie (bestuurszaken.dii@amsterdam.nl)
Onderwerp	Externe audit en hercontrole Wet politiegegevens

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het is wettelijk verplicht dat er eens in de vier jaar een externe audit wordt gedaan op de wijze waarop wij de Wet politiegegevens uitvoeren. Vervolgens vindt er dan binnen 6 maanden een hercontrole in de vorm van een interne audit plaats naar de opvolging van de aanbevelingen uit de externe audit. Deze audits zijn uitgevoerd en met deze brief informeert het college u over de uitkomsten hiervan. Kort samengevat zet de stijgende lijn zich voort: van 101 aanbevelingen (over 2020-2021) zijn we gegaan naar 15 aanbevelingen over 2024, waarvan er nu nog maar 3 openstaan. Aan de opvolging daarvan wordt gewerkt.

Politiegegevens en de verwerking ervan door de gemeente Amsterdam

Sinds 1 januari 2019 is de aangepaste Wet politiegegevens (Wpg) van kracht. De aangepaste Wpg regelt het regime waaronder buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) gegevens verwerken. Wanneer boa's hun opsporingsbevoegdheid inzetten, verwerken zij politiegegevens, waardoor voor de bescherming van deze gegevens de Wpg van toepassing is (en niet de Algemene verordening persoonsgegevens (Avg)). De normen die uit de Wpg voortvloeien zijn grotendeels gelijk aan die uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming, maar niet identiek. Zo kent de Wpg bijvoorbeeld specifieke bewaartermijnen voor de opslag van politiegegevens, terwijl de AVG geen concrete bewaartermijnen voorschrijft. Ook stelt de Wpg andere eisen bij het delen van politiegegevens tussen verschillende partijen, is er een verplichting tot logging (vastlegging langs elektronische weg) en zijn er in de Wpg aanvullende beperkingen en uitzonderingen op de in de AVG geldende privacyrechten van betrokkenen. De Wpg kent tot slot een auditverplichting.

Politiegegevens mogen alleen verwerkt worden door boa's of aangewezen geautoriseerde functionarissen in de zin van de Wpg. De gemeente verwerkt politiegegevens in de volgende processen:

- Strafrechtelijke handhaving op leerplicht (directie Onderwijs);
- Het uitvoeren van strafrechtelijke (fraude)onderzoeken o.g.v. Participatiewet, IOAW en IOAZ (directie Inkomen);
- Strafrechtelijke handhaving van milieudelicten door boa's in het Amsterdamse Bos (directie Sport en Bos);
- Strafrechtelijke handhaving in de openbare ruimte, in het openbaar vervoer en op het water (directie THOR).

De uitkomsten van externe audit en de hercontrole

De eerste externe controle is uitgevoerd door ACAM (over de jaren 2020-2021) en leidde tot 101 verbeterpunten. De tweede externe audit is ook uitgevoerd door ACAM (over het jaar 2024) en daarna stonden er nog 15 aanbevelingen open (het auditrapport is bijgevoegd als bijlage). De hercontrole die in de eerste helft van 2026 heeft plaatsgevonden heeft betrekking op hoe die 15 aanbevelingen zijn opgevolgd (het auditrapport is bijgevoegd als bijlage).

In de audit en de hercontrole worden de geldende normen gescoord op rood (voldoet niet), oranje (voldoet deels) of groen (voldoet volledig). Als een oordeel eenmaal op groen is gezet, dan betekent dit dat de gemeente vanaf dat moment blijft voldoen aan die norm, zolang de procedures en maatregelen in stand gehouden worden. Er is gescoord voor elk van de 4 voornoemde directies afzonderlijk. Daarnaast zijn er ook maatregelen die niet op directieniveau maar op stedelijk niveau geregeld worden, zoals bijvoorbeeld het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming. Dat soort maatregelen zijn per directie gescoord en komen dus vier keer in terug in het overzicht.

In de externe audit die in januari 2026 is afgerond door ACAM wordt elke norm wordt beoordeeld op opzet (is een maatregel formeel getroffen en beschreven), bestaan (wordt de maatregel aantoonbaar uitgevoerd) en werking (was de procedure of maatregel het gehele kalenderjaar 2024 voldoende in werking). Omdat veel maatregelen en procedures in de loop van 2024 zijn doorgevoerd, was daar geen groen oordeel mogelijk en heeft de auditor toen afkeurend geoordeeld. De Directie Middelen en Control (DMC) heeft in het eerste half jaar van 2026 een hercontrole uitgevoerd. Conform de aanwijzingen van de Autoriteit Persoonsgegevens is hierbij de werking niet getoetst, wel op opzet en bestaan. Daarbij was het expliciet in scope om te beoordelen in hoeverre de inmiddels (in 2025 en begin 2026) uitgevoerde maatregelen de door ACAM gedane aanbevelingen voldoende heeft afgedekt.

De interne auditor die de hercontrole heeft uitgevoerd (DMC) constateert dat na de afronding van de externe audit over 2024 een aantal mooie stappen zijn gezet. Er is tijdig een verbeterplan opgesteld en vastgesteld voor de 15 normen waarvoor verbetermaatregelen zijn geformuleerd. Al ten tijde van het schrijven van het verbeterplan is gestart met realisatie van de aanbevelingen.

Openstaande aanbevelingen en de opvolging daarvan

Bij de afronding van de hercontrole resteren nu nog 3 bevindingen. Die hebben betrekking op de directie Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte, waarvan de systemen en de systematiek ook wordt gebruikt door de directie Sport en Bos. De aanbevelingen hebben betrekking op de volgende punten:

- Archivering van de oude tikverbalen, hetgeen onderdeel is van een lopend migratietraject;
- De implementatie van de monitoring (door middel van controle van logbestanden) van de rechtmatigheid van de gegevensverwerking; hiervoor is inmiddels een procedure ontwikkeld;
- De kwaliteitscontrole van de tikverbalen dient expliciet ook te zien op volledigheid. Op dit punt is het werkproces en de controle inmiddels aangepast.

Ook is tijdens de audit gebleken dat een aantal convenanten aan actualisatie toe zijn. Dat hangt samen met aanpassingen aan nieuwe wetgeving, zoals de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (Wgs).

Tot slot

De resultaten van de hercontrole laten zien dat de organisatie de openstaande aanbevelingen uit de externe audit van de ACAM snel en goed heeft opgepakt. Er is een goed fundament gelegd om blijvend te voldoen aan de Wet politiegegevens. De eerstvolgende externe audit vindt plaats over het jaar 2028 en het college ziet deze met vertrouwen tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Melanie van der Horst
Wethouder Digitale Zaken

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief ACAM externe audit
2. Auditrapport externe audit 181.600.24-R_shortform
3. Auditrapport hercontrole WPG_shortform